

Zo staat mijn karmozijnrode kast vol met boeken over Tibet, die ik allemaal tot op de laatste letter heb gelezen. Er zitten ook voortreffelijke fotoboeken tussen, die een prachtig beeld geven over het land. Mijn bovenkamer zit dus regelmatig overvol en de lichamelijke en mentale spanning die dit veroorzaakt, verlaag ik door meditatie, mindful leven, sporten en yoga.

Het is dan ook niet verwonderlijk, dat het boeddhisme als levenshouding mij enorm aanspreekt. Ik word er rustig van, ben een tevreden mens, voel de vrijheid om zelf gelukkig te zijn en probeer dat uit te dragen.

Wij willen gaan ervaren hoe mensen leven in (het oude) China en de Tibetaanse Autonome Regio, verder Tibet genoemd, waarin de natuur, de oude cultuurschatten en religies zo overweldigend mooi zijn. Helaas drijven er donkere wolken over de landen heen. De Chinese overheid onderdrukt Tibet en onderdrukking in welke vorm dan ook keur ik af. Mijn interesse gaat uit naar hoe de inwoners van China en Tibet vroeger leefden en nu. Blijven de Tibetanen in de huidige samenleving zichzelf en hoe stellen Chinezen zich op? Krijgen wij een antwoord op deze vragen?

Let's go!

In Beijing dompelen wij ons onder in de Chinese oudheid en tegelijkertijd in het leven van het huidige China. Het plan is vervolgens om met de "Hemeltrein" naar Lhasa af te reizen, waar het Tibetaanse avontuur begint. Vanaf Chengdu keren wij weer terug naar Amsterdam.

Het reisverhaal is in chronologische volgorde opgebouwd. Ik heb vier geografische kaarten toegevoegd die de vliegroutes, de bezienswaardigheden in en rond Beijing, de treinreis en de bezochte plekken in Tibet in beeld brengen. De hoofdstukken starten met een quote. Daarna "vertel" ik mijn verhaal en af en toe komen Jan, Emy, de gidsen, chauffeurs en enkele Tibetanen aan het woord.

Tuurlijk werd de stad weer herbouwd, want tussen 1416 en 1911 woonden de 24 keizers van China, hun concubines en hun eunuchen op deze bijzondere plek. Aisin-Gioro Puyi van de Qing-dynastie was de laatste der laatsten.¹⁵

Dit is het,' zegt Wan met een droge keel. 'Do you have questions?' Wij schudden stilletjes van nee en zijn diep onder de indruk. Mijn hoofd is zo zwaar van haar verhaal. Zij kent alles wat zij toeristen vertelt uit haar hoofd. Luisteren is een ding, maar in het Engels luisteren en begrijpen in het Nederlands is een andere. Ik ben blij dat ze even stil is en ik zonder haar stem de indrukken in me kan opnemen. Al verder slenterend door het openluchtmuseum zien wij inderdaad de gebouwen, de kleur geel van de dakpannen en de figuurtjes op de dakranden.

'Hee, daar staan er negen op de dakrand,' roept Emy. 'Dat is zeker het belangrijkste gebouw van het hele complex. Zou dit het gebouw van de Perfecte Harmonie zijn?' vraagt zij aan Jan.

'Geen idee,' antwoordt hij. 'Maakt mij ook niet zoveel uit, ben gewoon lekker aan het rondkijken en laat alles op mij afkomen. Kijk daar zie

¹⁵ Gruppe 5 filmproduktion Cologni for 2DF at all, 2020

de herder

Naast mijn open raam zie ik ineens, te dichtbij, het bruine doorleefde hoofd van de herder verschijnen. Ik kijk naar zijn mooie turquoise oorbellen. Ik ruik hem, heerlijk wat een fijne natuurgeur, aarde, gras, frisse wind, huid. Met mijn camera in de hand en vragend opgetrokken wenkbrauwen probeer ik mijn wens duidelijk te maken: een foto van hem! Hij lacht, opent zijn mond en toont zijn verkleurde tanden. Ik lach terug, maak een paar foto's en dank hem, door mijn hoofd naar hem toe te buigen, handen en vingers bijeen te houden, de duimen tegen mijn hart. Uit mijn mond is een gemeend *tashi deleg* hoorbaar. De man blijft staan en opent zijn hand. Hij wil geld. O, dat kan ik niet zo snel vinden in mijn tas. Wij rijden langzaam door en hij loopt teleurgesteld en wat bozig de auto voorbij achter zijn kudde aan. Tenpa dwingt de schapen en mijn herder naar de kant en rijdt in verhoogde snelheid verder. Ik kijk de stilstaande herder weemoedig en met schuldgevoel na door het achterraam. Hij is omringd door zijn schapen.

De kudde wordt kleiner en de afstand tot hen is al snel zo groot dat de dieren verdwijnen in een landschap, dat door het spelende zonlicht lijkt op een voorstelling die zijn weerga niet kent. De bergen, de zon, de wolken, de wind en de daardoor ontstane heldere kleuren spelen met elkaar. Het decor verandert bij het knippen van mijn